

NDRYSHIMET NË MUSKUJT PËRTYPËS GJATË NGRITJES SË LARTËSISË SË KAFSHIMIT (STUDIM EKSPERIMENTAL).

NEZAQET KORBI, GOJARD CERGA *

Summary

CHANGES IN MASTICATORY MUSCLES DURING THE INCREASED HEIGHT OF BITING (EXPERIMENTAL STUDY)

The authors have carried out an experimental study to see the morphologic changes that happen in masticatory muscles during the increased height of biting. They reach the conclusion that in the first days it's seen a reaction in the muscles, that is accentuated in the 14th-16th day. The reaction is because of functional rather than structural character. The changes are reversible and these happen about the thirtieth day. They also noticed that every deviation from physiologic level of biting causes obvious structural changes so it's indispensable that the increased height of biting must be done within physiological limits.

The study is carried out in 16 dogs, 3-9 years old, 7-10 kg, divided in 3 groups. The increase of biting height was done in the lateral teeth with metal sheath in both sides of the lower jaw. Specimens from masticatory deep muscles were taken for histologic and morphologic study.

Okluzioni i thellë është një patologji që ndeshet shpesh në praktikën e përditshme. Ky siç theksojnë edhe disa autorë (8 etj.), përbën një problem të vështirë, prandaj edhe mjekimi i tij paraqet probleme jo vetëm për ortopedinë, por për profilet e tjera të stomatologjisë. Okluzioni i thellë dytësor shkaktohet nga mungesa e dhëmbëve anësorë ose abrazioni (1, 2, 3, 4). Autorët tanë (1, 6) si edhe autorë të tjerë të huaj (8 etj.) theksojnë se kur mungesa e dhëmbëve shoqërohet edhe me abrazion, shpie në uljen e vazhdueshme të madhësisë vertikale të sklazioni, e për pasojë edhe në ndryshime neurofunktionale të paradontit, në funksionin e muskujve përtypës gjithashtu edhe në disfunktionin e ATM-së (5, 10, 11).

Okluzioni i thellë është një sëmundje e shpeshtë dhe me pasojë mjekimi i tij përbën një domosdoshmëri (3, 5, 6, 7, 9). Autorë të ndryshëm (9, 10) kanë bërë kërkime lidhur me ngritjen e lartësisë së kafshimit. Kështu psh më 1975 një autor (9) eksperimentoi dinamikën e rindërtimit të aparatit përtypës, kurse më 1971 nga një grup autorësh (10) studiuan ndryshimet morfologjike në muskujt përtypës të qenve, gjatë ngritjes së lartësisë së kafshimit.

Qëllimi i studimit

Në këtë eksperiment kemi patur për qëllim të studiojmë ndryshimet morfologjike në muskujt e përtypjes në janë ose jo këto ndryshime me karakter të rikthyeshëm, si edhe kufijtë në ç'përmasa mund të

lejohet ngritja e kafshimit në eksperiment, duke shërbyer në një formë ose në një tjetër si model për ngritjen e kafshimit në njerëz.

Materiali dhe metodika

Studuam eksperimentalisht ngritjen e okluzionit në 16 qen me moshë 3-9 vjeç me peshë 7-10 kg të cilët në kohën e eksperimentit ishin në kushte të njëjta regjimi dhe ushqimi. Qentë i ndamë në tri grupe :

Nga këto 12 qen u vunë në eksperiment për 7, 16, 21 dhe 30 ditë. Ngritja e lartësisë së kafshimit u bë në dhëmbet anësorë me 1 këllëfë metali përkatësisht në të dyja anët e nofullës së poshtme 98189. Lartësitë e kafshimit u ngritën 10-12 mm. Këtë e matëm me vizore para zbatimit të tyre.

Në grupin e dytë futëm 2 qen me moshë 5-6 vjeç të cilët u vunë në eksperiment për 36 ditë, nga të cilët 21 ditë me këllëf me lartësi të ngritur, pastaj u hoqën këllëfët dhe pas 15 ditësh qentë u sakrifikuan.

Pas heqjes së këllëfit tek të gjithë qentë u ruajt qëndrueshmëria e lartësisë së kafshimit. 2 qentë e fundit qenë të grupit të tretë ose të kontrollit të cilët nuk iu nënshtruan eksperimentit, pra nuk iu ngrit lartësia e kafshimit. Kafshët u asgjësuan me narkotikë me dozë të tepërt.

Për studimin morfologjik dhe histologjik morëm shtresën më të thellë të muskulit përtypës, e cila shkon pjerrtas nga lartë poshtë dhe përpara, duke mbuluar indet e sipërfaqeve në një kënd të drejtë (Shumaker 1961). Materialin e fiksuam me tretësirë

* Dërguar në redaksi më 7 Maj 1990, miratuar për botim 20 Dhjetor 1990. Nga klinika Stomatologjike Universitare (N.K. G.C).
Adresa për letërkëmbim: N.Korbi, Klinika Stomatologjike Universitare Tiranë.